

HISTORIE ROTTERDAMSE DEELGEMEENTEN

Deel 5:

De tachtiger jaren.

Het decennium begint voorspoedig voor de binnengemeentelijke decentralisatie. Een groter deel van Rotterdam is belegd met deelgemeenten en er komen betere afspraken over geld en bevoegdheden. Maar aan het einde van het decennium zijn de eerste haarscheurtjes al zichtbaar. Het gemeentebestuur richt zich meer en meer op Rotterdam als geheel en op het "Nieuwe Rotterdam". De deelgemeentenvoorzitters zien zich genoodzaakt om de trom te roeren en komen met een eigen notitie.

Begin tachtiger jaren telt Rotterdam 9 deelgemeenteraden in: Charlois, Hoek van Holland, Hoogvliet, Prins Alexander, IJsselmonde, Noord, Kralingen-Crooswijk, Overschie en Hillegersberg-Schiebroek zijn deelgemeenteraden. Maar de groei van het aantal deelraden en hun bevoegdheden levert ook discussies op. Nu zij er zijn willen ze ook echt iets kunnen betekenen voor hun bewoners. En daarvoor hebben ze bevoegdheden en geld nodig.

Vanaf 1983 krijgen de deelgemeenten meer te zeggen (adviseren) over de besteding van het geld dat de gemeente uitgeeft in de wijken door de invoering van het budgetbestedingsrecht. En in 1987 komt er een Deelgemeentefonds waarin het duidelijk is op basis van criteria hoeveel geld de deelgemeenten jaarlijks kunnen besteden. Ongeveer zoals het Gemeentefonds werkt, behalve dan de mogelijkheid om ook de inkomsten te reguleren.

Maar nog niet iedereen in Rotterdam heeft een voorkeur voor direct gekozen politieke deelgemeentebesturen boven wijkopbouworganisaties of bewonersorganisaties. De bewonersorganisatie Agniesebuurt zag bijvoorbeeld de instelling van een deelgemeente Centrum-Noord in het geheel niet zitten en verzette zich hevig hiertegen.

Het was de aanleiding voor het college om in 1983 een draagvlakonderzoek te laten houden, dat o.a. een "grote ongeïnteresseerdheid onder de bevolking voor de deelgemeente en de overheid in het algemeen" en een "voorkeur van de bevolking voor instanties die op informele wijze de belangen behartigen, zoals bewonersorganisaties" constateerde (Verzameling 1983, nr. 328, litt.a, p. 147). Ondanks dit geringe maatschappelijk draagvlak voor de deelgemeente was het college van mening dat de deelgemeente Centrum-Noord in zijn toenmalige omvang kon blijven bestaan, maar de gemeenteraad besloot alsnog tot onttrekking van de Agniesebuurt (Motie Henderson, Verzameling 1983, nr. 357, 1629c).

In 1984 aanvaardde de gemeenteraad de nota 'De Rotterdamse Bewonersorganisaties en hun bijdrage aan de gemeentelijke democratie', waarin werd geschetst welke positie de bewonersorganisatie hadden verworven: zij hadden een functie naast en in relatie tot het bestuur (centraal of decentraal), en konden worden aangemerkt als een specifieke vorm van belangenbehartiging. Bewonersorganisaties waren een vorm van directe democratie, als aanvulling op de representatieve democratie van het gekozen openbaar bestuur. De nota stelde regels aangaande de erkenning en financiering van bewonersorganisaties door de gemeente. Erkende bewonersorganisaties hadden het recht zich rechtstreeks tot het gemeentebestuur te wenden, maar in wijken behorende tot een deelgemeente moest de bewonersorganisatie, met betrekking tot onderwerpen waarover de deelgemeente bevoegd was, zich primair wenden tot de deelgemeenteraad.

Met de nieuwe Verordening op de Deelgemeenten van 1986 en de instelling van het Deelgemeentefonds (1987) leek de discussie over het bestaansrecht van de deelgemeenten vooralsnog ten einde. Temeer daar de ontwikkeling van de stad als geheel eind jaren tachtig de aandacht opeiste. De notities 'Vernieuwing van Rotterdam' en 'Nieuw Rotterdam' (eind 1987) leidden tot het plan van aanpak 'Het Nieuwe Rotterdam', en hierdoor verschoven de decentralisatiegedachten naar de achtergrond.

In reactie daarop presenteerden in april 1988 de inmiddels negen deelgemeenteraadvoorzitters een visie op de bestuursstructuur van het 'Nieuwe Rotterdam' getiteld 'Samenhang in het openbaar

bestuur van Rotterdam', die in het najaar van 1988 tot een aantal discussies aanleiding gaf over de relatie tussen 'Het Nieuwe Rotterdam' en de deelgemeenteraden.